Loomatervishoid Tartus.

F. Vidik.

Loomatervishoiu eest hoolitsevad Tartu linna administratiivpiirkonnas linna loomaarst ja linna tapamaja. Peale selle on linna elanikud õnnelikus seisukorras, et võivad oma haigete loomade ravitsemiseks laialt tarvitada Ülikooli loomaarsti-teaduskonna kliinikuid kui ka teisi asutisi, nagu: Pasteur'i instituuti, bakterioloogiajaama, seerumilaboratooriumi, teaduskonna sepikoda ja piimanduselaboratooriumi.

Tartu linna tapamaja [1]) avati detsembris 1903 ja on parim Eestis asuvaist, ehk küll ka siin ilmasõja ja meie Vabadussõja aastad jäljeta ei möödunud. Näiteks läks ainult suure vaevaga korda Vene võimude eeskirju aurukatelde ja jõumasinate väärtuslikumate osade evakueerimiseks mitte täita. Rahuaja kättejõudmisel kulus mitu aastat ära, et hädatarvilikumaid parandusi ja uuendusi nii vallasvara kui ka hoonete alal ära teha. Praegu on tapamaja täiesti korras. Kui lähemas tulevikus veel korda peaks minema külmutushoonet juurde ehitada, oleks Tartus tapamaja, mis paremate Lääne-Euroopa omadega ühel kõrgusel seisaks, ja veel mõne muu juurdeehituse läbiviimisega oleks esimene Lõuna-Eesti peekoni-eksporttapamaja käes, mis oma suurt mõju nii maa kui ka linna kohta avaldamata ei jätaks.

190 000-rublaline obligatsioonivõlg, millega tapamaja ehitati, on nüüd juba täiesti tasutud ja määratakse 1924. a. saadik, mil Eesti uus üleriiklik tapamajade seadus ja sellel põhjenevad lihaläbivaatamise määrused jõusse astusid, iga aasta võimalust mööda teatav summa tapamaja ehituskapitaliks. Nõndaviisi tarvitatakse kõik ülejäägid ära tapamaja kasuks, s. o. täiendamiseks ja parandamiseks. Ainult sel teel on võimalik ajakõrgusel hoida nii tähtsat tervishoiulist asutist, kui seda õigusega on tapamaja. Kuni 1924. a. puudus säärane seadus ja käidi ses suhtes vene-aegsete seaduste ning määruste järele, mille tõttu omavalitsustel ei olnud keelatud tapamajade puhaskasu ning ülejääki muuks otstarbeks ära kasutada, missugust võimalust siis ka õige ohtrasti kasutati. Et sel viisil tapamajad kiratsema pidid, on arusaadav. Siia tõi mainitud uus seadus nüüd suure paranduse ja aitas selle lühikese aja jooksul ka välisriikides usaldust meie tapamajade tegevuse vastu tunduvalt tõsta.

1913. a. oli tapamaja personaal järgmine: 1 direktor, 1 loomaarst, 2 velskerit, 1 raamatupidaja, 1 kassapidaja, 5 mikroskoopijat, 1 masinist ja 9 teenijat —

1) Vrd. siia juurde ka vastavat osa prof. M. Kurtšinski artiklist „Tartu linna ettevõtted" (lk. 482 jj.).

Tartu, lk. 582